

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera (spr.) SSR del. Wioletta Krawczyk
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa Skarbu Państwa Starosty (...) (...)

przeciwko T. G.

o uznanie umowy za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 22 stycznia 2013 roku, sygn. akt I C 1380/12

i na skutek zażalenia pozwanego

od postanowienia Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 22 kwietnia 2013 roku, sygn. akt I C 1380/12

1. z apelacji pozwanego zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym sentencji w ten tylko sposób, że ustala, iż uznanie za bezskuteczną czynności prawnej opisanej w tymże punkcie wyroku służyć ma realizacji wierzytelności powoda wobec dłużniczki H. G. wynikającej z tytułu wykonawczego numer (...) z dnia 16 grudnia 2011 roku wystawionego przez Starostę (...) (...) w kwocie łącznej 60.326,42 złotych określonej na dzień 18 lipca 2013 roku, a w pozostałej części apelację oddala;

2. z zażalenia pozwanego uchyla zaskarżone postanowienie i postępowanie w przedmiocie sprostowania wyroku w obu instancjach umarza;

3. nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego na rzecz powoda.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa Skarb Państwa Starosty (...) (...) przeciwko T. G. o uznanie umowy za bezskuteczną uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda Skarbu Państwa - Starosty (...) (...) umowę darowizny zawartą w dniu 23.02.2012 roku przed notariuszem M. S. w kancelarii notarialnej w P. akt notarialny R.. A nr (...) między H. G. a pozwanym T. G.; któremu to powodowi przysługuje wobec dłużnika H. G. wierzytelność wynikająca z tytułu wykonawczego nr (...) z dnia 16 grudnia 2011 roku wystawionego przez Starostę (...) (...) zgodnie, z którym należność główna wynosi 24.858zł (dwadzieścia cztery tysiące osiemset pięćdziesiąt osiem złotych), natomiast odsetki na dzień wystawienia tytułu wynosiły 41.514,70zł, nakazał ściągnąć od pozwanego T. G. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 3.409,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu od uiszczenia, której powód jest zwolniony oraz zasądził od pozwanego T. G. na rzecz powoda Skarbu Państwa Starosty (...) (...) kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej i zarazem rozważania Sadu Rejonowego:

Decyzją z dnia 18 maja 2000 roku nr (...) Starosta (...) (...) orzekł: o zwrocie nieruchomości położonej w T. przy ul. (...), oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr (...) o powierzchni 6550 m² dla której w Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim prowadzona jest księga wieczysta (...), na rzecz Z. i H. małż. P.; o zwrocie na rzecz Skarbu Państwa kwoty 24.858 złotych stanowiącej wartość zwaloryzowanego odszkodowania wypłaconego na podstawie decyzji Naczelnika Miasta i Gminy w T. z dn. 2 czerwca 1985 roku. Do zwrotu w/w kwoty zobowiązano Z. i H. małż. P. w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności. Starostwo Powiatowe wystawiło w dniu 28.09.2001 roku tytuł wykonawczy numer (...) na Z. i H. P..

Z. i H. P. zmarli i nie uiszcili powyższej kwoty.

Powodowi przysługuje względem matki pozwanego - H. G., jako spadkobierczyni Z. P. i H. P. roszczenie o zapłatę kwoty 24.858 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od 29 września 2000 roku, wynikające z ostatecznej decyzji Starosty (...) (...) nr (...) w odniesieniu do której postanowieniem Sadu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie sygn. akt I Co 4577/11 nadano klauzulę wykonalności przeciwko H. G. i A. P..

Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę (...) (...) wielokrotnie wzywał H. G. i A. P. do uiszczenia w/w należności wezwaniami z dnia 02.06.2011 roku (odebrane przez H. G. dnia 13.06.2011 roku), z dnia 08.07.2011 roku (odebrane przez H. G. dnia 14.07.2011 roku) z dnia 16.11.2011 roku. We wrześniu 2011 roku Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę (...) (...) złożył do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim wniosek o ujawnienie w księdze wieczystej Kw nr (...) roszczenia Skarbu Państwa w kwocie 24.858zł.

W stosunku do H. G. prowadzone jest przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł. postępowanie egzekucyjne sygn. (...), na podstawie tytułu wykonawczego nr (...) z dnia 16 grudnia 2011 roku wystawionego przez Starostę (...) (...) zgodnie, z którym należność główna wynosi 24.858 złotych, natomiast odsetki na dzień wystawienia tytułu wynosiły 41.514,70 złotych. Dotychczasowa egzekucja, pomimo zajęcia nadpłaty w podatku dochodowym za rok 2011 rachunku nie doprowadziła do zaspokojenia wierzytelności powoda. W trakcie postępowania egzekucyjnego dłużniczka podała, iż jest osobą bezrobotną, otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 717,50zł, nie posiada konta bankowego, nie jest właścicielką żadnych nieruchomości, nie posiada gospodarstwa rolnego, nie posiada żadnych środków transportu. Prowadzone postępowanie egzekucyjne jest bezskuteczne.

H. G. aktem notarialnym z dnia 23 lutego 2012 roku sporządzonym przed notariuszem M. R.. A nr (...), darowała synowi - pozwanemu T. G. nieruchomość rolną zabudowaną położoną w T., o obszarze 1,4890 ha, na którą składa się piętnaście działek oznaczonych nr: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) dla, której jest założona księga wieczysta (...) prowadzona przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim. Wartość darowizny

została określona na kwotę 400.000 złotych. Obdarowany T. G. ustanowił w tym samym akcie notarialnym na nabytej tym aktem notarialnym zabudowanej działce nr (...) w T. nieodpłatnie na rzecz darczyńcy - H. G., dożywotnią służebność osobistą, polegającą na prawie korzystania z całego opisanego w par. 1 domu mieszkalnego, łącznie z prawem swobodnego poruszania się po podwórzu.

Pozwany wiedział o istnieniu długu matki wobec powoda przed dokonaniem spornej darowizny przez matkę na jego rzecz, o jego wysokości i jego źródle. Dług przeszedł z dziadków pozwanego na jego matkę H. G. i jej brata A. P.. W chwili, kiedy matka przepisywała na pozwanego nieruchomości objętą pozwem pozwany wiedział o długu. Wcześniej w związku z tym długiem jego dziadek miał zajętą rentę. Nieruchomość wymieniona w pozwie jest nieruchomością po dziadku. Przedmiotowa nieruchomość jest warta więcej niż wysokość długu matki. W chwili dokonywania darowizny pozwany T. G. wiedział jakie są wpisy w księdze wieczystej dotyczące wszczęcia przeciwko matce egzekucji.

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny materiału dowodowego:

Sąd na rozprawie w dniu 22.01.2013 roku Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanego o odroczenie rozprawy, ponieważ pozwany nie wskazał żadnej przyczyny uzasadniającej odroczenie rozprawy, a z uwagi na wyjaśnienie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy za pomocą dokumentów i przyznanie niektórych faktów przez pozwanego, nie było potrzeby dopuszczania dowodu z przesłuchania stron.

Sąd Rejonowy oddalił wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwanego w piśmie nadanym w Urzędzie Pocztowym w dniu 17.01.2013 roku (k. 74), bowiem okoliczności na jakie zostały zgłoszone nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i zmierzały do przedłużenia postępowania. W analizowanej sprawie sąd nie może badać zasadności tytułu wykonawczego, bowiem do kwestionowania tytułu wykonawczego służą stosowne środki prawne.

Informacje zawarte w piśmie (kserokopia) Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 22 lutego 2013 roku, będącym odpowiedzią na pytania zawarte w oddalonych wnioskach dowodowych, którą załączył pozwany do akt w dniu 07.03.2013 roku, zdaniem Sądu, nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Rejonowy powództwo jako zasadne Sąd uwzględnił w całości.

W art. 527-534 k.c. uregulowana jest ochrona wierzycieli w razie niewypłacalności dłużnika zwana również skargą paulińską. Celem tej instytucji jest ochrona interesów wierzyciela na wypadek nieuczciwego postępowania dłużnika, który z pokrzywdzeniem wierzyciela wyzbywa się składników swojego majątku na rzecz osób trzecich i w ten sposób stwarza lub pogłębia stan swojej niewypłacalności.

W myśl art. 527 k.c. § 1 Gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

§ 2. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

§ 3. Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Zgodnie z treścią art. 527 k.c. wierzyciel może dochodzić uznania czynności prawnej za bezskuteczną w stosunku do niego, przy spełnieniu przesłanek: pokrzywdzenia wierzyciela, jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, działania dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, wiedzy lub możliwości - przy zachowaniu należytej staranności - dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

Ciężar udowodnienia tych przesłanek odpowiedzialności spoczywa na powodzie zgodnie z art. 6 k.c. W ocenie Sądu powód udowodnił wszystkie przesłanki tej odpowiedzialności, co czyniło tą skargę za uzasadnioną i skutkowało uwzględnieniem powództwa.

Bezspornym jest istnienie wierzytelności pieniężnej powoda i odpowiadającego jej długu H. G.. Wierzytelność podlegająca ochronie jest skonkretyzowana. Dłużnik H. G. miała pełną świadomość istnienia swojego długu, ponieważ postanowieniem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dn. 17.05.2012 r. sygn. akt I Co 4577/11 została nadana klauzula wykonalności ostatecznej decyzji z dnia 18 maja 2000 roku nr (...), w której Starosta (...) (...) orzekł: o zwrocie nieruchomości położonej w T. przy ul. (...), oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr (...) o powierzchni 6550 m² dla której w Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim prowadzona jest księga wieczysta (...), na rzecz Z. i H. małż. P.; o zwrocie na rzecz Skarbu Państwa kwoty 24.858 złotych stanowiącej wartość zwaloryzowanego odszkodowania wypłaconego na podstawie decyzji Naczelnika Miasta i Gminy w T. z dn. 2 czerwca 1985 roku, do którego to zwrotu w/w kwoty w punkcie 2 zobowiązano Z. i H. małż. P. w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności, przeciwko spadkobiercom Z. P. i H. P. to jest przeciwko H. G. i A. P.. Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę (...) (...) wielokrotnie wzywał H. G. i A. P. do uiszczenia w/w należności m.in. wezwaniami z dnia 02.06.2011 roku (odebrane przez H. G. dnia 13.06.2011 roku), z dnia 08.07.2011 roku (odebrane przez H. G. dnia 14.07.2011 roku) z dnia 16.11.2011 roku. Prowadzona jest przeciwko H. G. egzekucja w/w wierzytelności.

Tak więc w chwili dokonywania darowizny na rzecz pozwanego H. G. miała pełną świadomość istnienia długu i jego wysokości. Dłużnik H. G. działała w złą wiarę przenosząc na pozwanego własność nieruchomości, gdyż jej celem było takie przesunięcie majątkowe, które uniemożliwiłoby zaspokojenie wierzytelności powoda. Pomimo prowadzenia egzekucji administracyjnej przez powoda z majątku dłużnika nie został on zaspokojony co do szczegółowo wyżej opisanej wierzytelności ani w chwili dokonywania zaskarżonej czynności ani w chwili obecnej. W trakcie postępowania egzekucyjnego dłużniczka sama podała do protokołu o stanie majątkowym zobowiązanego, iż jest osobą bezrobotną, otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 717,50zł, nie posiada konta bankowego, nie jest właścicielką żadnych nieruchomości, nie posiada gospodarstwa rolnego, nie posiada żadnych środków transportu. Bez znaczenia jest to czy powód podjął wszystkie dostępne metody egzekucji. Nie jest bowiem konieczne prowadzenie egzekucji kolejno z poszczególnych składników majątku dłużnika, aż do skutku, gdyż narażałoby to wierzyciela na zbędne koszty, niepotrzebną przewlekłość i oznaczało przelanie na wierzyciela skutków niepowodzeń kolejnych egzekucji, których przyczyny mogą być różne .

Zaskarżona czynność dłużnika w postaci darowizny nieruchomości na rzecz pozwanego niewątpliwie została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był poprzednio. W orzecznictwie sformułowano ogólnie tezę, iż pokrzywdzenie wierzycieli powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela . Na skutek zaskarżonej czynności nastąpiło zmniejszenie majątku dłużnika, gdyż ubyły z niego wartościowe składniki. Bezspornie dokonanie zaskarżonej czynności w postaci umowy darowizny nieruchomości powiększało niewypłacalność dłużnika H. G. w momencie jej zaskarżenia. Między niewypłacalnością dłużnika, a podjęciem przez niego czynności prawnych zachodził związek przyczynowy. Dłużnik H. G. działała niewątpliwie z pełną świadomością pokrzywdzenia wierzyciela - powoda w sprawie, była świadoma istnienia swojego zobowiązania względem powoda. Skoro dłużnik nie był w stanie spłacić swojego zobowiązania to jego działanie w postaci darowizny nieruchomości z dnia z dnia 23 lutego 2012 roku należy tak oceniać, gdyż czynność w postaci darowizny miała na celu wyprowadzenie cennych składników z majątku dłużnika. Zgodnie z art. 529 k.c. jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny. Chwilą darowizny była chwila zawarcia umowy darowizny. Pozwany nie obalił tego domniemania poprzez wykazanie, iż dłużnik w chwili dokonania darowizny nie zdawał sobie sprawy, że działał z pokrzywdzeniem wierzycieli. Pozwany nie zgłosił na tę okoliczność ani jednego wniosku dowodowego.

Pozwany T. G. będąc synem dłużnika nieodpłatnie uzyskał korzyść majątkową w postaci nieruchomości, co wiązało się z uszczupleniem majątku dłużnika. Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Pozwany jest synem dłużnika H. G.. Obdarowany T. G. ustanowił w tym samym akcie notarialnym na nabytej tym aktem notarialnym zabudowanej działce nr (...) w T.nieodpłatnie na rzecz darczyńcy - H. G., dożywotnią służebność osobistą, polegającą na prawie korzystania z całego opisanego w par. 1 domu mieszkalnego, łącznie z prawem swobodnego poruszania się po podwórzu.

W niniejszej sprawie stosunek bliskości wynika z łączących więzów pokrewieństwa, również okoliczności sprawy wskazują, iż między pozwanym a dłużnikiem jest stosunek bliskości. Wskazuje na to charakter dokonanej czynności - darowizny nieruchomości o dużej wartości i ustanowienie dożywotniej służebności osobistej na rzecz dłużnika, polegającej na prawie korzystania z całego domu mieszkalnego znajdującego się na podarowanej nieruchomości. Zasady doświadczenia życiowego i logiki wskazują, że pozwany wiedział lub przy zachowaniu odpowiedniej staranności mógł wiedzieć, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda. Pozwany przyznał, że wiedział o długu matki wobec powoda, wiedział, że matka go nie spłaciła, wiedział o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym.

Zgodnie z art. 533 k.c. osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi tego wierzyciela albo wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika. Pozwany co prawda podczas informacyjnego wysłuchania podał, że dłużnik jest współwłaścicielem dwóch innych nieruchomości, ale w żaden sposób tego nie udowodnił, mimo stosownego pouczenia Sądu. Nie wskazał nawet numerów ksiąg wieczystych, nie złożył tytułów własności. A wobec podania przez samą dłużniczkę w trakcie postępowania egzekucyjnego do protokołu o stanie majątkowym zobowiązanego, iż nie jest właścicielką żadnych nieruchomości, nie posiada gospodarstwa rolnego, twierdzenia pozwanego w tej kwestii są absolutnie niewiarygodne.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem z procesowego punktu widzenia ciężar udowodnienia faktów wskazanych w art. art. 533 k.c. spoczywał na pozwanym. W przedmiotowej sprawie pozwany nie wykazał aktywności w tym zakresie. Podkreślić należy, że dowodzenie własnych twierdzeń nie jest obowiązkiem strony (ani materialnoprawnym, ani procesowym), a tylko spoczywającym na niej ciężarem procesowym. Nie istnieje zatem żadna możliwość egzekwowania od strony aktywności w sferze dowodowej. Sąd nie może nakazać stronie czy zobowiązać ją do przeprowadzenia dowodu. Tylko od woli strony zależy, jakie dowody Sąd będzie prowadził. Przeciwno stronie natomiast - jak wynika z art. 6 k.c. - skierują się ujemne następstwa jej pasywnej postawy. Fakty nieudowodnione zostaną pominięte i nie wywołają skutków prawnych z nimi związanych, co ostatecznie może oznaczać przegranie procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił powództwo i orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 w k.p.c. w zw. § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) oraz art. 113. 1. ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594j.t).

Pozwany T. G. przegrał sprawę, co skutkowało obciążeniem go kosztami procesu, w tym obowiązkiem uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa opłaty od pozwu i obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów procesu, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 złotych, o czym Sąd orzekł w punkcie trzecim wyroku. Niezbędny nakład pracy radcy prawnego, charakter sprawy, wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia nie uzasadniał przyznania powodce wynagrodzenia za czynności radcy prawnego w wysokości wyższej niż stawka minimalna przy określonej wartości przedmiotu sporu.

Koszt opłaty od pozwu wyniósł 3.409,00 złotych. Powód - Skarb Państwa, z mocy prawa jest zwolniony od opłaty od pozwu. Na podstawie art. 113. 1. ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity), zgodnie z którym kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu, Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

Apelację i zażalenie od powyższego wyroku złożył pozwany. Zaskarżył powyższy wyrok w całości. Apelacja zaskarżonemu wyrokowi zarzuca:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego:

1) art. 527 § 1 k.c. w zw. z art. 527 § 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do niewłaściwego zastosowania i uznania, że:

a) H. G. zawierając w dniu 23 lutego 2012 r. umowę darowizny z pozwanym T. G. stała się niewypłacalna lub stała się niewypłacalna w stopniu wyższym niż była przed dokonaniem tej czynności,

b) H. G. działała ze świadomością pokrzywdzenia pozwanego w sytuacji, gdy H. G. posiada majątek wystarczający do zaspokojenia pozwanego, w tym w szczególności jest współwłaścicielką innych nieruchomości tj. nieruchomości, - w Gminie C. o pow. powyżej 1 ha i w W. o pow. powyżej 1 ha, na co wskazywał pozwany w toku postępowania,

2. art. 527 § 1 k. c. w zw. z art. 527 § 2 k. c. i w zw. art. 6 k.c. poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do niewłaściwego zastosowania i przyjęcia, że powód w toku postępowania wykazał, że zachodzą przesłanki uzasadniające uznanie umowy darowizny zawartej w dniu 23 lutego 2012r. przez H. G. z pozwanym T. G. za bezskuteczną w stosunku do niego,

3. art. 533 k.c. poprzez bezzasadną odmowę jego zastosowania i oddalenia powództwa w sprawie, w sytuacji gdy pozwany w toku postępowania wskazywał na majątek H. G. wystarczający do zaspokojenia roszczeń powoda.

II. przepisów postępowania:

1) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co doprowadziło do dokonania ustaleń faktycznych sprzecznych z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym w związku z:

a) pominięciem twierdzenia pozwanego, że H. G. posiada majątek wystarczający do zaspokojenia powoda, w tym w szczególności jest współwłaścicielką innych nieruchomości tj. nieruchomości w Gminie C. o pow. powyżej 1 ha i w W. o pow. powyżej 1 ha, w sytuacji gdy strona powodowa nie kwestionowała tej okoliczności,

b) bezpodstawnym uznaniem, że H. G. zawierając w dniu 23 lutego 2012 r. umowę darowizny z pozwanym T. G. stała się niewypłacalna lub stała się niewypłacalna w stopniu wyższym niż była przed dokonaniem tej czynności oraz że H. G. działała ze świadomością pokrzywdzenia powoda,

c) poprzez pominięcie wniosku pozwanego T. G. o zobowiązanie Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł. do udzielenia informacji, w jakich terminach i w jakich wysokościach były pobierane przez tenże Urząd Skarbowy kwoty wynikające z wystawionego w dniu 28 września 2001 r. przez Starostwo Powiatowe w Ł. na małżeństwo Z. i H. P. tytułu wykonawczego nr (...) obejmującego należności z tytułu zwrotu nieruchomości i jak były zaliczane oraz o zobowiązanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. do rozliczenia pobranej przez ZUS kwoty 10.792,89zł ze świadczenia zmarłego H. P. na poczet należności wynikające z decyzji nr (...), czyli o wskazanie w jakich terminach i w jakich wysokościach były pobierane kwoty i jak były rozliczane.

2) art. 325 k.p.c. poprzez nienależyte sformułowanie sentencji wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o żądaniach powoda w związku z niewskazaniem w sentencji tytułu prawnego i wysokości wierzytelności powoda podlegająca ochronie.

Biorąc pod uwagę powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych,

ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim I Wydziałowi Cywilnego z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Zażalenie pozwanego zostało skierowane przeciwko postanowieniu o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej pozwany zaskarżonemu postanowieniu zarzuca naruszenie:

1. art. 350 § 1 k.p.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy dodanie zaskarżonym postanowieniem w punkcie 1 wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 22 stycznia 2013 roku po średniku słów „któremu to powodowi przysługuje wobec dłużnika H. G. wierzytelność wynikająca z tytułu wykonawczego nr (...) z dnia 16 grudnia 2011 roku wystawionego przez Starostę (...) (...), zgodnie z którym należność główna wynosi 24.858 złotych, natomiast odsetki na dzień wystawienia tytułu wynosiły 41.514,79 złotych nie można uznać za sprostowanie oczywistej omyłki w rozumieniu art. 350 § 1 k.p.c.
2. art. 367 § 1 k.p.c. poprzez sprostowanie wyroku w sposób naruszający zasadę dwuinstancyjności postępowania cywilnego,
3. art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 527 § 1 k.c. poprzez sprostowanie wyroku w sposób naruszający zasadę obowiązku uwzględnienia przez Sąd I instancji przy wydaniu wyroku stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia wykonawczego tj. na dzień 16 grudnia 2011 roku, a nie na dzień zamknięcia rozprawy w sprawie, w tym w szczególności pominięcia okoliczności, że należność wynikająca z w/w tytułu została w znacznej części spłacona.

Biorąc pod uwagę powyższe zarzuty skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił:

W księgach rachunkowych powoda na dzień 18 lipca 2013r. istnieje zaległość obciążająca H. G. na kwotę 60.326,42 zł .

Dowód: - zaświadczenie k. 178-179

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jedynie w części odnosi zamierzony skutek i prowadzi do zmiany orzeczenia Sądu Rejonowego .

Z uwagi na wielość złożonych zarzutów w pierwszej kolejności rozważeniu będą podlegały zarzuty naruszenia prawa procesowego wskazane w apelacji . Zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. jedynie w części jest zasadny .

Zasadny jest bowiem zarzut dotyczący pominięcia wniosku pozwanego o zobowiązanie Naczelnika Urzędu Skarbowego Ł. w Ł. do nadesłania informacji o kwotach pobranych od państwa Z. i H. P. na poczet zaległości wynikającej z decyzji Starosty (...) – (...) z 18 maja 2000r. . W tym zakresie istotnie doszło do naruszenia procedury, bowiem okoliczności, na które został zgłoszony wniosek były jak najbardziej istotne dla rozstrzygnięcia . Uchybienie to w konsekwencji doprowadziło do tego, że sąd w sposób błędny nie dookreślił kwoty wierzytelności w stosunku co do której uznał czynność za bezskuteczną, a nawet po sprostowaniu orzeczenia w tym zakresie nie wskazał prawidłowej kwoty wynikającej z tytułu wykonawczego bowiem nie uwzględnił wpłat dokonanych w toku postępowania egzekucyjnego. Zasadny także okazał się zarzut naruszenia art.325 k.p.c. poprzez nienależyte sprecyzowanie w sentencji wyroku wierzytelności.

Zarzuty ten jednak nie skutkowały uchyleniem zaskarżonego wyroku, ale jedynie odpowiednią jego zmianą i dodaniem zarówno wiarytelności jak i jej wysokości. Przyjąć bowiem należy, iż właściwe dookreślenie wiarytelności jak i jej tytułu i jej wysokości było obowiązkiem Sądu i niezbędnym elementem wyroku. Skoro Sąd tego nie uczynił orzeczenie w tym zakresie podlegało odpowiedniej korekcie przez Sąd II instancji, który jest także sądem merytorycznym. Doprecyzowanie wiarytelności było niezbędne po to aby nie doprowadzić do wykorzystania orzeczenia przez powoda ponad kwotę istniejącej wiarytelności. Na etapie postępowania apelacyjnego w związku z zasadnym zarzutem dotyczącym oddalenia wniosku dotyczącego wiarytelności Sąd ustalił, iż wiarytelność wynikająca z tytułu wykonawczego (...) wystawionego przeciwko H. G. i co do którego Sąd nadał przeciwko niej klauzulę wykonalności na dzień 18 lipca 2013r. wynosiła 60.326,42 zł.

Niezrozumiały jest zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów poprzez bezpodstawne uznanie, że H. G. zawierając umowę darowizny stała się niewypłacalna i że działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Tak sformułowany zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. jest w istocie powtórzeniem określonego w apelacji zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 527§ 1 i 2 k.c. i nie został w apelacji bliżej uzasadniony co sprawia, że nie może zostać uwzględniony.

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego stwierdzić należy, iż w pierwszej kolejności skarżący zarzucił obrazę art. 527 §1 i 2 k.c. przez ich błędną wykładnię i błędne uznanie, że H. G. zawierając umowę darowizny stała się niewypłacalna lub stała się niewypłacalna w stopniu wyższym niż była przed dokonaniem tej czynności oraz, że działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela w sytuacji, gdy miała majątek wystarczający do zaspokojenia pozwanego. Tak postawione zarzuty pomimo ich obszernego uzasadnienia nie mogą odnieść zamierzonego skutku. Skarżący bowiem zapomina, iż jak wynika z akt administracyjnego postępowania egzekucyjnego w jego toku / protokołów o stanie majątkowym zobowiązanego z 16.08.2012r. / ustalono na podstawie twierdzeń H. G., iż mieszka ona w domu będącym własnością syna, jest bezrobotna, nie posiada żadnych nieruchomości ani też gospodarstwa rolnego ani innych wartościowych ruchomości. Trudno się dziwić powodowi, iż dysponując takimi ustaleniami zdecydował się wykorzystać instytucję skargi paulińskiej.

W myśl art. 527 k.c. przesłankami skargi paulińskiej są:

1. dokonanie przez dłużnika z osobą trzecią czynności prawnych na skutek której osoba trzecia uzyskałaby korzyść majątkową oraz doszło do pokrzywdzenia wierzyciela;
2. działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela;
3. wiedza lub możliwość przy zachowaniu należytej staranności dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią.

Wskazane przesłanki muszą być spełnione łącznie, a wykazanie ich należy do wierzyciela. Sytuację wierzyciela w istotny sposób poprawiają domniemania ustanowione przez prawo.

Zgodnie z art.529 k.c. jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny domniemywa się, że działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

Nie ulega wątpliwości, iż darowizna nieruchomości stanowiącej istotny składnik majątkowy w świetle ustaleń faktycznych i materiału dowodowego zebranego przed sądem I instancji doprowadziła do sytuacji, że H. G. stała się niewypłacalna.

Z kolei w myśl art. 527§3 k.c. jeżeli wskutek czynności dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskich z nim stosunkach domniemywa się, że osoba ta wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W przedmiotowej sprawie pomimo kilku rozpraw pozwany nie zdołał wskazać mienia dłużniczki z którego powód mógłby się zaspokoić. Jednocześnie pozwany jest synem H. G. , miał wiedze o długach matki co zresztą sam potwierdził . Słuszne w tej sytuacji było stanowisko Sądu Rejonowego, iż dłużniczka działała w złej wierze wyzbywając się składnika majątkowego wartego 400.000 zł.

Nie doszło także do naruszenia art.533 k.c. poprzez odmowę jego zastosowania i oddalenie powództwa. Zarzut ten jest całkowicie chybiony, bowiem wskazanie majątku dłużnika z którego mógłby zaspokoić się powód aby wypełnić przesłankę art. 533 k.c. musi być precyzyjne. Pozwany musi precyzyjnie wskazać jaki jest to składnik majątku , gdzie położony , a jeśli chodzi o nieruchomości to należy przedłożyć na tę okoliczność odpisy z ksiąg wieczystych, które dopiero umożliwiłyby weryfikację twierdzeń pozwanego. Samo wskazanie bliżej nieokreślonych nieruchomości nie zwalnia pozwanego z odpowiedzialności, ponieważ nieruchomości mogłyby być obciążone prawami osób trzecich, co uniemożliwiłoby zaspokojenie się z nich przez wierzyciela.

Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe złożone przez pozwanego na etapie postępowania apelacyjnego albowiem nie noszą one cech nowości. Pozwany był w toku procesu poucany przez sąd o obowiązku udowodnienia istnienia składników majątkowych, na które się powoływał. Skoro z tego obowiązku przed sądem I instancji się nie wywiązał nie może tej okoliczności dowodzić na etapie postępowania apelacyjnego bowiem na przeszkodzie temu stoi art. 381 k.p.c. .

Mając na uwadze powyższe rozważania na podstawie art. 386§ 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony orzekając jak w pkt 1 wyroku. Dalej idąca apelacja została oddalona, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

Konsekwencją zmiany wyroku było z zażalenia pozwanego uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania w przedmiocie sprostowania wyroku w obu instancjach , a to na podstawie art. 386§ 3 k.p.c. w zw. z art. 397§2 zd. 1 k.p.c. i art. 355§1 k.p.c. .

Pomimo przegrania sprawy przez pozwanego mając na uwadze charakter sprawy oraz zaistniałe uchybienie Sądu Rejonowego Sąd postanowił na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążać pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie powodowej za instancję odwoławczą .